

Financiële anarchie

'Schaf toezichthoudende rol AFM en DNB af'

Ester van der Geest
Amsterdam

Promovendus Petrosjan Damen van de Nyenrode Business Universiteit ziet weinig heil in het steeds strengere toezicht op de financiële sector. Integendeel. 'We zijn beter af zonder.'

Sommige visionairs krijgen het predicaat hun tijd vooruit te zijn. Of ook onderzoeker Damen zich daarop kan beroepen, zal nog moeten blijken. Voorlopig klinkt zijn pleidooi tot afschaffing van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en de toezichthoudende rol van de Nederlandsche Bank (DNB) als een roep in de woestijn.

Maar Damen, naast promovendus ook organisatieadviseur, voorziet dat de toezichthouders op termijn het financiële systeem om zeep helpen. 'Al die gedetailleerde regels leiden tot dure, trage instellingen die niet meer in staat zijn zich te concentreren op waar het echt om gaat: meerwaarde creëren voor hun klanten.' De prioriteit

van het bankbestuur is komen te liggen bij het afvinken van de eisen van de AFM en DNB.

Bovendien — Damen trekt een parallel met de opvoeding van kinderen — belemmert de enorme berg toezicht de sector zelf na te denken. 'De kans bestaat dat bestuurders gaan denken dat iets mag zolang het niet door de toezichthouder verboden is.'

Petrosjan Damen

In het kader van zijn onderzoek spreekt Damen regelmatig met bankiers en bestuurders. Uit die gesprekken komt naar voren dat de strengere regelgeving tot doorgeslagen risicomijdend gedrag leidt. 'Bij twijfel niet inhalen', luidt het huidige motto. 'Dat is funest voor de concurrentiepositie van de Nederlandse financiële sector', aldus de onderzoeker.

Damen geeft toe dat aan zijn visie een positief mensbeeld ten grondslag ligt. Op de cynicus zal het pleidooi van de promovendus, namelijk dat de crisis nog lang niet is verteerd, een wat ridicule indruk maken. Daar heeft Damen begrip voor. Hij typeert zichzelf als 'bewust naïef'. Hij grijpt de crisis niet aan als bewijs voor het totaal ontbreken aan zelfregulerend vermogen van bankbestuurders. Damen grijpt datzelfde dieptepunt juist aan om de traditionele manieren van controle houden naar de prullenbak te verwijzen. Voor de crisis is ook nooit op normen en waarden gestuurd.

Wat Damen betreft gaat het mes

in 90% van het aantal arbeidsplaatsen bij de AFM en het toezichthoudende deel van DNB. Nu zijn dat er ongeveer twaalfhonderd. 'Aan de huidige vorm van toezicht hangt een prijskaartje van € 200 mln per jaar, alleen al bij de AFM en DNB. Daar komen dan nog de kosten bij die de financiële instellingen moeten maken.

De toezichthouders zouden zich volgens de onderzoeker moeten beperken tot het sturen op 'output', de eindproducten van de instellingen. 'Zet een streep door de arbeidsintensieve sturing op de uitvoering.' Daarnaast kunnen AFM en DNB van meerwaarde zijn door een debat over normen en waarden te entameren. Zijn boodschap luidt: 'Stuur op sociale controle. Faciliteer samenwerking. Het is niet alleen goedkoper, het zal ook effectiever blijken.'

Strengere regels zijn, aldus Damen, in de eerste plaats een zinloze controlereflex. 'De klasgenootjes met de strengste ouders haalden vroeger ook al het meeste kattenkwad uit.'